

בכתבים אר המערכת

א

לכבוד מערכת "דאר היום".

בגליון קלו מעתונכם יצא הרמ"ל רובין להכחיש את הדברים שנאמרו בשמו בדרשותו וידועה נגד אספת הרבנות הראשית, ובעקבה של הכחשה זו לא נמנע מלהביא מראי-מקימות מהתחלות דינים ומסופי דינים בשו"ע כדי לעורר רושם רצוי לו נגד האספה ומגמתיה.

אני חושב שבהיות שהאספה כבר היתה אין עוד מקום להכנס בוכוחים ולשוב על הדברים שהואיל דרשן זה או אחר. לומר לפני היות האספה, בשעה שהקיה עזר היתה עמו להמעיט את דמותה—וגם סגנונו זה של המכתב להמערכת סאת הכותב הנכבד לא ימחה ולא יקהה את הרושם הכביר שאספה זו השאירה בלב כל קהל החרדים שבא"י.

ורק בנוגע לרברי תורה, חושב אני שביאי להעמיד את הכותב הנכבד על ברורה של ההלכה הפשוטה בהערות קצרות אלו:

(א) הדין "שאסור לאדם חכם לשבת בדין עד שידע עם מי הוא יושב" על יושב בדין נאמר ולא על דיושב באספה, ומעולם לא נמנעו גדולי הדור מלשבת באספה עם באי-כח הצנורה ואפילו אם הם חלונים, ובודאי שמע כבר נכ דבוחב כי מועצות באי-כח האורטוויכסיה בכודפשמ גם הן מורכבות מרבנים ומחלונים, ולא משני שלישי רבנים ושליש חלונים, כיא מהמעוט של ארבעים רבנים ומתהרוב של ששים בעלי בתים, ומעולם לא עלה על דעת שום איש להטיל דופי על אספות שכאלו, שהן מעשים בכל יום בכל רהבי הגולה, כי הן בכלל קשר בוגדים, חלילה.

(ב) הדבריו שנאמרו בסוף הסעיף ב' שישראל שעושה זה (להמנות לדין ברשות הממשלה) בלא רשות הקהל הריהו מצער את דצבור וכו' נאמרו על המתמנה לדין שלא ברשות הצנורה, וכמובן לא על הצבור שבא לגרור גדר בפני כל אלה שמדברים בשמו ומתעטרים בעטרתו שלא ברצונו ושלא בטובתו, ודצבור הזה הוא שבא לבחר לו את רבניו ואת שוטפיו, והרשות מכירה ומאשרת את בחירתו של הקהל, והכותב הזה שראה את סוף הסעיף לא ראה את תחילתו: שאם קבלוהו הקהל ע"פ כתב מהמלך רשאי לדין— וגם דבר זה נהוג הוא מאז ומעולם בכל מקום אשר אחינו נתנים שם, ורק מי שאינו נבחר ע"י הצבור מצער הוא את הצבור ועתיד ליתן את הדין.

(ג) הדברים שהוא סביא בשם הסמ"ע אינם ענין לביד לערעורים, לפלפולים אין מקום בשאלה זו אחרי שלפי סדרי הערעורים הב"ד הראשון נותן במסקדינו הרשות והזמן להערעור, ויואיל נא הכותב הנכבד לחזור על פרשת התורה של ואתה תהיה עם פרוש וספורנו וימצא כתוב: אמנם כשיהיו ד' מדרגות זו למעלה מזו הנהי ש פו ט ה ק ט ז ראשונה ו ה צו ע ק ע ל פ ס ק די נו י צ ע ק א ל ה ג ד ו ל ט מ נ ו ו מן השני אל השלישי וכו'.

דברים ברורים, כמדומני!

ש. א. זכר

ב

לכבוד מערכת "דאר היום".

מערכת נכבדה!

טפני חשיבות הדברים וחועלתם לצבור, מקוה אני שזדסיפו אותם בעתונכם.

קבלתי מנחמן שפרין בא-כח ה Forward בארופה אשר כברלין, את המכתבים האלה

בשביל האנשים הרשומים מזה:

מ. גיוסיו (אצל רחמן) יפו (8 מכתבים).

יואל ליטס

מ. פזריה " חל-אביב

ד. שמנוביץ הסועל-הצעיר "

מ. זיצ'יק " "

נחמן דובניץ " "

ד. רוזנברג (המכתב מבוברויסק) מקפנר.

ש. גומברג גדרה (קטיה).

פ. ב. מרגולין, הבונה, ירושלים.

ג. גולומב יפו, אתרדה-העבודה.

א. סופרסקי " חל-אביב.

כל אלה הרוצים לקבל את מכתביהם, ישלחו לי על כתבת זו:

Jaffa, Tel-Aviv A. SCHIFRIN

במכתבם 8 קיונים של דנמרק או 16 גר"מ

(מחיר שנקבע על ידי נהמן שפרין בא-כח ה Forward) בעד כל מכתב ומכתב, בול דאר

של 1/2 גר"מ ואת הכתבת שלהם.

בכבוד רב אר"יה שפרין

ג

לכבוד מערכת "דאר-היום".

בירכתון, מטבעד למסוה ב"דאר היום" גליון קליט מצאתי מלים אחרות ע"א המנהל של ביה"ס לחקלאות בפ"ת... אמרו לי שכבר כתבו ממושכתנו ע"א ביה"ס הזה ב"דאר היום", אבל עתה, בראותי שגם רבי. עזמותי הידוע בשנינותיו החדות הלך גם הוא שולל, אמרתי עת לדבר כי חכים עלי ככורו של רבי "עזמותי ולא אחן למי שהוא, לנהג אורחו בחיפס" ולהרדיח אותו בתלקת שפירא אני, בתור ראש ועד המפקח של

בתי הספר יק"א וחקלאי בפ"ת אוכל להעיד שמנהל ביה"ס החקלאי רחוק מאד מהאשמה ששם עליו הכתב של "דאר היום". הוא לא אך אינו מכניס פוליטיקה לביה"ס, אלא משהדל חמיד ל רחיקה לגמרי מבחלי ביה"ס. מובן שאני אינני צופה וניטר של הקב"ה לדעת מה שבלבו את מפלגתי הוא או בלתי מפלגתי ואנו אין לנו אלא הנגלות, כי הנסתרות לח' אלהינו. כן לא נכון שחמנהל הוציא שעורי בוטניקה ויתר המדעים ככתבני הלמודים... עד כמז שידוע לכל הושבי המושבה, מסורים המורים, ובכללם גם מנהל ביה"ס החקלאי לעבודתם בכל לבם ונפישם, ואם יש חסרונות ומגרעות בביה"ס הזה לא בהם האישם אלא בנו, בני המושבה. אישחקר, הבטיח ועד המושבת שלנו לועד ההנוך 500 לירימ; הקימנו את הבטחתנו?—והשחא? כבר דנו על שאלה, זו במועצה ותחליטו שעל ועד המושבה לתר 2 5 0 2 ליר"מ לטובת ביה"ס הזה (מלבד שכר הלמוד). הכבר הכניסו את הסכום דזה או לכל הפחות חלק ממנו? האמת נחנה להאמר: מי מכס, ריושבי המושבה, מתענין בכתי ספר בכלל ובביה"ס הזה בפרט? מה לנו לבקש עלילות על מי שהוא ביטעה שאנחנו איננו נוקפים אצבע קטנה לטובת ביה"ס שלנו? קל מאד לתלות את הקילר בצואר זולחנו מלקחת האשמה על עצמנו. איך אפשר לנהל בייס חקלאי בלי אמצעים הנווצים? איך נעזי לדרוש מהמנהלים להציג את ביה"ס הזה על הגובה הדרוש ואנחנו איננו באים לעזרה? המן הגורן או מן היקב? חרפ"ז להגיד: כשרגיעה העונה לסלאות את הכורות, לא היו לנו אילו סונטים לקנות דבורים; כשרדש המנהל כסף (שכר הלמוד) לשלם בעד החרישה ולקנות זבל, הנהנו לו בזמנו מה שדרש? ישלחו לי בני פ"ת על דברי, כי האמת נתנה להאמר אף על פי שהיא מרה ואנחנו בינינו לבין עצמנו יודעים את הדבר.

ראש ועד המפקח של ביה"ס יק"א וחקלאי בפ"ת

ש. שידרוביצקי